

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla Dr. Kacz Ildikó Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kacz Ildikó ügyvéd) és **Sz.B.** törvényes képviselő (felperes címe) által képviselt kiskorú felperes neve (felperes címe) felperesnek, a dr. Beleznay Zsolt ügyvéd által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, öröklésből kiesés megállapítása iránt indított perében, a Pest Megyei Bíróság 2010. szeptember 22. napján meghozott 6.P.20.201/2008/47. számú részítélete ellen, a felperes részéről 49. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság részíteletét megváltoztatja, és megállapítja, hogy a 2007. június 3. napján elhunyt **H.Cs.** örökhagyó után a felek viszonyában az alperes az öröklésből kiesett.

A felperes perköltség fizetési kötelezettségét mellőzi. Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 187.800 (Száznyolcvanhétezer-nyolcszáz) forint perköltséget. Köteles az alperes megfizetni az államnak - a Nemzeti Adó- és Vámhivatal külön felhívására - 188.600 (Száznyolcvannyolcezer-hatszáz) forint kereseti illetéket.

Kötelezi az ítéltábla az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 87.500 (Nyolcvanhétezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak - a Nemzeti Adó- és Vámhivatal külön felhívására - 188.600 (Száznyolcvannyolcezer-hatszáz) forint fellebbezési illetéket.

A részítelet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperes és **H.Cs.** (továbbiakban: örökhagyó) 2000. szeptember 16. napján kötöttek házasságot. A felperes az örökhagyó előző házasságából származó gyermeke.

A házastársak kapcsolata megromlott, az alperes a közös lakásból elköltözött, ruhaneműit és személyes ingóságait magával vitte.

2007. június 3. napján délután az alperes és az örökhagyó keresztfiuk születésnapj rendezvényén vettek részt, ahonnan külön indultak el, az alperes gépkocsival, az örökhagyó pedig motorral. Távozását követően az örökhagyó közúti balesetet szenvedett, amelynek következtében végintézkedés hátrahagyása nélkül elhunyt.

Az örökhagyó hagyatéki eljárásban leltárba vett hagyatékát a **D. B.** szám alatti lakásingatlan 7/8-ad része, a lakásban lévő, leltárba vett ingóságok, egy személygépkocsi és egy motorkerékpár, továbbá az **E. Kft.**-ben lévő 1.000.000 forint névértékű üzletrész képezte. A törvényes öröklés rendje szerint az örökhagyó örököse egyetlen gyermeke, a felperes, és az özvegyi haszonélvezeti jogra jogosult túlélő házastárs. Az alperes az ingatlan kivételével a hagyatékba felvett vagyontárgyak 1/2-ed részére házastársi vagyontársaság jogcímén tulajdoni igényt jelentett be. A felperes hivatkozott arra, hogy az örökhagyó halálakor nem élt együtt az alperessel, aki a közös lakásból elköltözött. Az alperes kijelentette, hogy valóban nem lakott a közös lakásban és nem minden estét töltöttek együtt az örökhagyóval, az azonban nem felel meg a valóságnak, hogy nem éltek együtt. A felperes a leltárba vett ingatlan alperes tulajdonaként nyilvántartott 1/8-ad részesültség 1/2-ed részére tulajdoni igényt jelentett be az örökhagyó különvagyonára hivatkozással. Az örökhagyó hagyatékaként kérte figyelembe venni továbbá a **M. Kereskedelmi Társaságban** az alperes 33,38%-os üzletrészét, egy videokamerát, valamint egy, az alperes nevén nyilvántartott személygépkocsit és az örökhagyó ékszereit. A közjegyző végzésével az örökhagyó hagyatéki eljárásának függőben tartását rendelte el a felperes által bejelentett vagyontársasági igényre figyelemmel, és lehetőséget biztosított részére annak érvényesítésére.

A felperes keresetében az alperes örökhagyó utáni öröklésből kiesésének, valamint több alperes nevén nyilvántartott, illetve birtokában lévő vagyontárgy 1/2-részenek hagyatékba tartozása megállapítását kérte. Az öröklésből kiesés megállapítására irányuló kérelem ténybeli alapjaként arra hivatkozott, hogy a házastársak között a kapcsolat helyrehozhatatlanul megromlott, az alperes az örökhagyó halála előtt a közös lakásból elköltözött. Ezután az örökhagyó szerelmi kapcsolatot létesített **B.I.val**, mindezekre figyelemmel a házastársak életközösségének helyreállítására már nem volt kilátás, ezért az alperes az örökhagyó utáni öröklésből a Ptk. 601. § (1) bekezdése alapján kiesett.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. A kieséssel kapcsolatban állította, hogy az örökhagyóval életközösségük még átmenetileg sem szakadt meg, kapcsolatuk időszakosan hullámvölgybe került, elköltözése óta rendszeresen találkozott az örökhagyóval, illetve tartották a kapcsolatot. Különélésüknek éppen az volt a célja, hogy helyreállítsák korábbi zavartalan életüket.

Az elsőfokú bíróság a felperes öröklésből kiesés megállapítására irányuló kérelme tárgyában a Pp. 213. § (2) bekezdése alapján részíteletet hozott. Részíteletével az öröklésből kiesés megállapítása iránti keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 157.000 forint perköltséget, további rendelkezése

szerint a felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt 188.580 forint illetéket az állam viseli.

A megállapított tényállás szerint a házastársak a közös tulajdonukban álló lakásban éltek, ahonnan az alperes 2007 áprilisában átmenetileg egy barátnőjéhez költözött, de csupán szükséges ruhaneműit vitte magával. Az örökhagyóval haláláig rendszeresen találkoztak és telefonon is tartották a kapcsolatot. A baleset bekövetkezése előtt is együtt ünnepelték közös keresztfiuk születésnapját, ahonnan az alperes édesapjához indultak látogatóba. Döntése indokolásában utalt az elsőfokú bíróság arra, hogy az öröklésből kiesés Ptk. 601. § (1) bekezdése szerinti konjunktív feltételeinek bizonyítása a Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében a felperest terhelte. A házassági életközösség rendszerinti elemei a belsőséges, nemi életre is kiterjedő érzelmi viszony, a gazdasági közösség és az együttlakás. Ha mindez hiányzik, a házastársak között az életközösség nem áll fenn. A bíróság az alperes védekezésével szemben megállapította, hogy az egyik törvényi feltétel, az életközösség megszakadása megvalósult, ez azonban csupán átmenetinek volt tekinthető. Az alperes a közös lakásból nem vitásan elköltözött, azonban nem a véglegesség szándékával, távozásakor csupán ruhaneműi egy részét vitte magával.

A Legfelsőbb Bíróság által kifejtettek szerint a másik törvényi feltétel, az életközösség visszaállításának kilátástalansága, szubjektív jellegű elemek vizsgálatán alapul, e feltételnek azonban ugyancsak objektíve kell fennállnia. Ehhez vizsgálni kell a házastársak életviszonyait, egymáshoz való kapcsolatát és az egyéb körülmények figyelembevételével kell megítélni, hogy volt-e kilátás az életközösség visszaállítására. Ebből a szempontból jelentősége van a különélés időtartamának, mint szubjektív feltételnek, ami az elsőfokú bíróság megítélése szerint a perbeli esetben csupán átmeneti és rövid ideig tartó volt. Annak megítélésénél, hogy az életközösség helyreállítására volt-e kilátás, nem az a döntő, hogy valamelyik fél kívánta-e az életközösség visszaállítását, hanem az, hogy mindkettőjük szándéka erre irányult-e, és erre magatartásukból, nyilatkozatukból, az eset összes körülményeiből következtetni lehet-e.

A lefolytatott bizonyítás eredményeként az elsőfokú bíróság megítélése szerint egyértelműen megállapítható volt, hogy az örökhagyó helyre kívánta állítani kapcsolatát az alperessel, többször kinyilvánította az iránta való ragaszkodását, érzelmeit, és az alperes is a kapcsolat helyreállítására törekedett. Átmeneti különélésük idején is rendszeresen találkoztak, rendezvényeken vettek részt, és családi eseményeken közösen mutatkoztak, az itt készült felvételek ugyancsak az alperes előadását támasztják alá. A kihallgatott tanúk közül a felperes rokonai a felperesi állítást igyekeztek bizonyítani, azonban az elsőfokú bíróság e tanúkat nem tekintette teljes körűen elfogulatlanoknak. A felperes törvényes képviselője akként nyilatkozott, miszerint haragszik az alperesre, mert elvette tőle a férjét, jóllehet, az alperes előadása szerint az örökhagyó és házastársa már külön váltan éltek, amikor ők megismerkedtek. **B.I.** ugyancsak nem volt szavahihetőnek tekinthető, figyelemmel arra, hogy állítása szerint halála napján egész nap telefonon érintkeztek az örökhagyóval, aki úgy nyilatkozott, miszerint folyamatosan

veszekednek az alperessel. Ezzel szemben a családi összejövetelen jelen lévő háziasszony, T.O. vallomásából kitűnően a házaspár külön érkezett, az alperes munkából, az örökhagyó pedig egy másik családi összejövetelről, majd együtt távoztak. Ott-tartózkodásuk idején ugyanúgy viselkedtek, mint máskor, szerető pár benyomását keltették. A tanú előzetesen értesült házastársától, hogy a felek nincsenek egymással jó viszonyban, problémáik vannak, éppen ezért ilyen szemmel figyelte őket és viselkedésükben feltűnőt, szokatlant nem tapasztalt. Az elsőfokú bíróság valamennyi tanú vallomását összességében értékelve a Pp. 207. § (1) bekezdése alapján és az alperes előadása, valamint a tanúk vallomásának egybevetésével alakította ki meggyőződését, amelyre figyelemmel a keresetet elutasította. Álláspontja szerint, az a körülmény, hogy a házastársak a rokonságnak nem mondták el különélésük átmeneti megszakadását, szemben a felperesi értékeléssel azt jelentette, hogy törekedtek arra, miszerint kapcsolatuk helyreálljon, és nem kívánták a rokonságot feleslegesen terhelni kapcsolatuk átmeneti válságával. Miután a felperes pervesztes lett, a bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte őt az alperes javára perköltség megfizetésére. A felperes személyes költségmentességére figyelemmel az általa le nem rótt illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli. Utalt továbbá az elsőfokú bíróság részítéletének indokolásában arra is, hogy a felperes további bizonyításra irányuló indítványát, az örökhagyó apjának ismételt kihallgatását, mint szükségtelent mellőzte.

Az elsőfokú bíróság részítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte, hogy az ítélőtábla azt a Pp. 253. §-a alapján megváltoztatva állapítsa meg az alperes öröklésből való kiesését. Másodlagos fellebbezési kérelme az elsőfokú részítélet Pp. 252. § (3) bekezdése szerinti hatályon kívül helyezésére irányult.

A felperes álláspontja szerint az elsőfokú részítélet indokolásának egyes megállapításai iratellenesek, illetve ellentétben állnak a perbeli bizonyítékokkal. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat törvénysértően, a Pp. 206. § (1) bekezdésének figyelmen kívül hagyásával értékelte, ezért döntése megalapozatlan. Alaptalanul jutott arra a következtetésre, hogy a felperesi tanúk elfogultak, és hagyta figyelmen kívül **Sz.B.** és **B.I.** tanúvallomását. Ezzel szemben az alperes szavahihetőségét és az általa bejelentett tanúk vallomását kritika nélkül elfogadta. A felperes fellebbezésében pontokba szedve részletezte az alperes által előadott egyes tényeket, valamint a tanúk vallomásának olyan részleteit, amelyek ezzel ellentétben állnak, ezáltal igazolva, hogy az alperes nem szavahihető. Sérelmezte, miszerint az elsőfokú bíróság nem adta indokát annak, hogy a felperesi rokon tanúk vallomásait miért tartotta elfogultnak. **Sz.B.** vallomásából arra utalt, miszerint a tanú haragszik az alperesre, mert elvette tőle a férjét, amellyel szemben az alperes úgy nyilatkozott, hogy már különváltan éltek a házastársak, amikor megismerkedett az örökhagyóval. Az elsőfokú bíróság úgy fogadta el az alperes hivatkozott állítását az örökhagyóval való kapcsolata létrejöttére, hogy azzal kapcsolatban bizonyítást nem folytatott le. **B.I.** szavahihetőségét szintén olyan körülményre alapítva kérdőjelezte meg, amire szintén nem került sor bizonyítás lefolytatására. Nevezett valójában azt

nyilatkozta, hogy vasárnap délelőtt és délután is beszélt az örökhagyóval, és csak arról tudott beszámolni, amit neki az örökhagyó mondott. Ezzel összefüggésben a felperes az elsőfokú eljárás során már hivatkozott arra, hogy az örökhagyó telefonon is beszélhetett arról az alperessel, hogy saját családjának elmondta különélésüket, ebből következően lehetséges, hogy telefonon való beszélgetésük során veszekedtek. Mivel az örökhagyó telefonja elveszett, ezért a felperes kérte a telefonszolgáltató megkeresését az örökhagyó telefonjáról indított és fogadott hívások listájának beszerzésére 2007. június 3. napjára vonatkozóan.

Fellebbezésében részletezte továbbá a felperes azokat a tanúvallomásokat, amelyek **B.I.** és **Sz.B.** tanúk által előadottakat megerősítették. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság egyes megállapításai kizárólag alperesi előadáson alapulnak, amelyek azonban bizonyítatlanok, valamint ellentétben állnak számos tanú vallomásával. A tényállás tényként rögzíti, hogy az alperes 2007 áprilisában költözött el egy barátnőjéhez, mely időpont helyességét a fellebbezés I.1.C. pontjában megjelölt tanúk vallomása egyértelműen cáfol. Nem igazolt továbbá, hogy az alperes kizárólag szükséges ruhaneműit vitte magával, egyes tanúk (**B.I.**, **V.I.**, **J.A.**) vallomásából kitűnően ugyanis folyamatosan vitte el a közös lakásból ingóságait és ruhaneműit. Szintén alaptalan az az ítéleti megállapítás, hogy az örökhagyó és az alperes rendszeresen találkoztak. A felperes álláspontja szerint a rendszeres találkozás azt jelenti, hogy valamilyen előre meghatározott, egyeztetett módon folyt a kapcsolattartás a házastársak között. Ezzel szemben **J.A.** vallomásából kitűnően a születésnapján kívül az örökhagyó az alperessel kétszer találkozott. A tanú az örökhagyó gyermekkori, testi-lelki jó barátja volt, akit minden vele történt eseménybe beavatott. Ennek igazolására kérte a felperes meghallgatni **H.M.-t**, **H.M.-nét**, **Sz.B.-t** és **H.B.-t**.

Kiemelte a felperes, hogy még az alperesi tanúvallomások is igazolják, miszerint az alperes az örökhagyónak haláláig nem mondta meg, hogy hova költözött el, ezért őt csak mobiltelefonján tudta elérni. Az alperes előadása és egyes általa bejelentett tanúk vallomása szerint az alperes elköltözése nem volt végleges, ami azonban nem bizonyított. Az alperes az örökhagyó haláláig a közös lakásba nem költözött vissza, addig onnan csak ingóságokat szállított el, és egyes tanúk vallomásából kitűnően az örökhagyó halála napján kellett volna véglegesen elhagynia a közös lakást. Tény, hogy az alperes ingóságokat és bútorokat nem szállított el a lakásból, ennek oka nagyrészt az volt, hogy a közös lakás jórészt beépített bútorokkal volt berendezve, másrészt az alperes tartózkodási helyére valószínűleg nem tudott bútorokat elszállítani, hiszen berendezett lakásba költözött. Számos tanú igazolta továbbá, hogy az örökhagyó halálát megelőzően pünkösdi szombatján a tágabb családnak beszámolt az alperes elköltözéséről, elmondta, hogy életközösségük megszakadt, válni készül és már két ügyvédet is felkeresett ebben az ügyben. A különköltözés okára a I.1.E. pontban felsorolt tanúk nyilatkoztak, ami nyilvánvalóan az alperes érzelmeinek kihűlése volt. Több tanú számolt be arról, hogy az alperesnek egyfajta önmegvalósítási vágya volt és a szingli életformához vonzódott. Figyelmén kívül hagyta továbbá az elsőfokú bíróság, hogy az alperes 2006

decemberében úgy szerzett tulajdonrészeket a M. Kft.-ben, illetve hajtott végre tőkeemeléseket, hogy azt titokban tartotta az örökhagyó előtt.

Támadta a felperes az elsőfokú bíróságnak azt a megállapítását is, miszerint az örökhagyó helyre kívánta állítani kapcsolatát az alperessel és többször kinyilvánította iránta való ragaszkodását. Az örökhagyó halálát megelőző egy hét eseményeinek rendkívüli jelentősége van a szubjektív elem vizsgálatakor. Az örökhagyó ugyanis ekkor már fontolgatta és az utolsó hétben ki is nyilvánította elhatározását kapcsolatukat illetően, amit azonban halála miatt nem tudott végigvinni, ezért nincs jelentősége annak, hogy az örökhagyó és az alperes mennyi ideig éltek külön. Az örökhagyó ismerve szülei álláspontját, amíg még reménykedett a házastársi kapcsolat helyreállításában, nem avatta be szüleit elhatározásába. Miután azonban végleges elhatározásra jutott, beszámolt szüleinek új kapcsolatáról. Fontos körülmény, hogy az örökhagyó B.I.val való összeköltözését fontolgatta és ennek elősegítése érdekében akarta elérni, hogy az alperes a közös lakásból véglegesen költözzön ki. Az örökhagyó nemcsak barátai, de gyermeke előtt is vállalta új kapcsolatát, mert közös kirándulásokon és gyermeknapon is együtt vettek részt. Válási szándékát, mint helyzete rendezésének végleges módját több rokonának is kinyilvánította, amelynek érdekében ügyvédek keresett fel. Rendkívüli jelentőséggel bír, hogy az életközösséget az alperes szakította meg és ő költözött el a közös lakásból. Miután az örökhagyó nem tudta, hogy az alperes hol lakik, csak az alperes dönthetett abban a kérdésben, hogy az örökhagyóval mikor találkozik. Ezen túlmenően az alperes az örökhagyótól a gondoskodás minimumát is megvonta. Az örökhagyó maga vásárolt be, főzött, mosott, vasalt, takarított és egyedül viselte a lakás fenntartásával kapcsolatos kiadásokat. Az alperes volt az, aki megtiltotta az örökhagyónak, hogy a családban bárkinek beszéljen különválásukról, ezzel megfosztva őt attól, hogy elárvultságában érzelmi, vagy bármilyen más támogatást, segítséget kapjon szeretteitől, családtagjaitól. Amíg az örökhagyó reménykedett a kapcsolat helyreállításában, szavát betartotta, titkolta az alperes elköltözését, mert nem akarta, hogy családja nehezteljen rá. Az, hogy az örökhagyó feltárta családja előtt a különválást és új szerelmi kapcsolatát is, egyértelműen arra utalt, hogy kapcsolatát véglegesen fel kívánta számolni az alperessel. Az örökhagyó temetéséről csak a szülők gondoskodtak, amelynek költségeihez az alperes nem járult hozzá. Az csupán alperesi egyoldalú nyilatkozat, miszerint ebben a szülőkkel megállapodott, miután azt a szülők cáfolták.

A felperes véleménye szerint nagy jelentősége van annak, hogy az alperes akarta-e, elősegítette-e az életközösség helyreállítását, amit a bizonyítékok szerint az örökhagyó kezdeményezett. **Sz.A.** tanúvallomása szerint az örökhagyó kísérletezett a béküléssel, ez azonban nem vezetett eredményre, ezután kudarca miatt foglalkozott a válás gondolatával. **N.G.** vallomásában előadta, hogy az örökhagyó visszafogadta volna az alperest, halála előtt egy-két héttel azonban már teljesen reménytelennek látta a helyzetét és ügyvéddel is beszélt a válásról. **Sz. Zs.** tanú is megerősítette, hogy halála előtti két-három hétben az örökhagyó „besokallt” és azt mondta, hogy a kapcsolatnak vége. Mindezekből az a következtetés vonható le, hogy az örökhagyó ugyan ragaszkodott házasságához, az alperes elköltözése után

is próbálkozott béküléssel, annak eredménytelensége miatt azonban próbálkozásait befejezte. Ugyanakkor az alperes maga sem tett említést, - és arról az általa bejelentett tanúk sem számoltak be - hogy rendeződni látszott volna viszonyuk. Az a tény, hogy az alperes mindvégig eltitkolta az örökhagyó előtt azt, hogy hol lakik, egyértelműen arra a szándékra utal, miszerint nem kívánta az örökhagyóval az életközösség helyreállítását. 2006 karácsonyát követően az alperes az örökhagyó családjának eseményein már nem vett részt, mely magatartásból is egyértelműen következtetni lehet az örökhagyó családjától való távolságtartás és folyamatos távolodás szándékára.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben való marasztalását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást teljes körűen lefolytatta, a bizonyítékokat a maguk összességében értékelte és meggyőződése szerint bírálta el. A felmerült bizonyítékok egybevetése alapján a tényállást helyesen állapította meg és minden tekintetben helyes döntést hozott.

Az öröklésből való kiesés Ptk. 601. § (1) bekezdése szerinti konjunktív feltételek fennállását a felperesnek kellett bizonyítania. Az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a házastársak között az életközösség nem véglegesen szakadt meg, az kizárólag egy átmeneti állapot volt, amelynek megoldásán és helyreállításán munkálkodott mindkét fél. A felperes által bejelentett tanúk is alátámasztották, hogy az örökhagyó és az alperes különválásuk rövid ideje alatt számos alkalommal találkoztak, beszéltek egymással. Az alperesi nyilatkozatból és a tanúk vallomásából megállapítható, hogy a házastársak egyező akarattal, közösen törekedtek életközösségük visszaállítására. Erre utal, hogy közös programokat szerveztek, családi rendezvényeken jelentek meg, baráti társasággal jártak el együtt, tehát a különélés ideje alatt is részesei voltak egymás életének. Helytállóan utalt az elsőfokú bíróság a Legfelsőbb Bíróság iránymutatására, mely szerint az életközösség visszaállításának kilátástalansága mint a házastárs kiesésének másik feltétele, szubjektív elemek vizsgálatán alapul ugyan, e feltételnek azonban ugyancsak objektíve kell fennállnia. E feltétel tekintetében azt kell vizsgálni, hogy a házastársak életviszonyai, egymáshoz való kapcsolatuk és egyéb körülmények figyelembevételével volt-e reális kilátás az életközösség visszaállítására. Akik között az életközösség véglegesen megszakadt és nincs kilátás annak helyreállítására, azok nem találkoznak egymással, nem vesznek részt közösen különféle programokon és megszűnik közöttük a testi kontaktus is. Az alperes által csatolt, az örökhagyó halála napján készült fényképfelvételekből megállapítható, hogy az örökhagyó keze az alperes combján van. A rövid idejű különválás, továbbá a rendszeres kapcsolattartás arra enged következtetni, hogy volt reális kilátás az életközösség visszaállítására és a házastársak szándéka is erre irányult.

Az elsőfokú eljárás során a felperes azzal vádolta több alkalommal az alperest, hogy a tanúk vallomását előkészítő iratában elferdíti, fellebbezésében pedig arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a tanúk vallomását nem megfelelően

értékelte, és döntését kizárólag az alperes előadására, illetve az általa bejelentett tanúk vallomására alapította. A felperes hivatkozásával ellentétben, az alperes álláspontja szerint szavahihetősége nem dőlt meg, mindvégig következetesen adta elő a történeteket. Ezt követően az alperes részletezte a perben kihallgatott tanúk által előadottakat. Álláspontja szerint mindezek alapján megállapítható, hogy a perbeli esetben volt reális esély a házastársak között az életközösség helyreállítására, ami megnyugtatóan igazolást nyert az eljárás során. A felperesi állítással szemben igazolt, hogy az alperes csak a szükséges ruhaneműit vitte el magával, számos személyes tárgya ottmaradt a lakásban. Az ügyben további tanúk kihallgatása, az örökhagyó telefon híváslistájának beszerzése szükségtelen, miután a döntéshez minden lényeges információ rendelkezésre állt.

A fellebbezés egyes állításai ellentmondanak egymásnak. A felperes egyszer arra hivatkozik, hogy a házastársak között nem lehetett rendszeres kapcsolat, mert az örökhagyó nem ismerte az alperes tartózkodási helyét, máskor pedig arra, hogy telefonon egyeztették kapcsolattartásuk helyét és idejét. Az alperes abban nem talál kivetnivalót, hogy a felek telefonon beszélnek meg találkozásuk helyét és idejét. Érthetetlen az a felperesi hivatkozás, miszerint az alperes és tanúi nem támasztották alá tényekkel, hogy a különköltözés nem volt végleges. Amennyiben az alperes véglegesen meg akarta volna szakítani az életközösséget az örökhagyóval, úgy személyes használatra szolgáló tárgyait is elvitte volna magával, ami azonban nem történt meg. A közös ingatlanban sem a felperes, sem pedig az alperes rokonai nem jártak, így nem tudhattak arról érdemben nyilatkozni, hogy ott milyen tárgyak voltak. Az alperes szingli életforma utáni vágyakozására vonatkozó hivatkozás felháborító. Alaptalanul hivatkozott továbbá a felperes arra, hogy az örökhagyó a M. Kft.-ben lévő üzletrész megszerzéséről nem tudott. Erre kizárólag az örökhagyó tudna nyilatkozni, így a felperesi ezzel kapcsolatos hivatkozás értelmezhetetlen, miután a perben ezzel kapcsolatos bizonyíték nem merült fel. Az örökhagyó halála előtti héten is több alkalommal találkoztak a házastársak, a haláleset előtti napon az örökhagyó részt vett az alperes motoros vizsgáján, a halál napján pedig közös családi rendezvényen vettek részt, ahonnan együtt indultak az alperes szüleihez. A házastársak azért egyeztek meg abban, hogy különköltözésükről nem beszélnek, hogy a felesleges kombinálásoknak és találgatásoknak elejét vegyék, ami szintén azt támasztja alá, hogy különköltözésük nem volt végleges. Az örökhagyó temetési költségeit szülei viselték, amelyben az alperes megállapodott velük és a szülők a hagyatéki tárgyaláson is akként nyilatkoztak, hogy temetési költségigényük nincs.

A fellebbezés alapos.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltakat sértve, a tényállást nem valamennyi bizonyíték egybevetése és együttes mérlegelése alapján állapította meg, ezért érdemi döntése és annak indokolása megalapozatlan.

Helytállóan sérelmezte fellebbezésében a felperes az alperes előadásának értékelését. Az alperes az életközösség megszakadását tagadta. Indokolása szerint

az elsőfokú bíróság az alperes állításával szemben állapította meg, hogy a házastársak között az életközösség megszakadt. Az alperes tagadása nyomatékosan teszi kétséges az egyéb tényekre vonatkozó előadását is, melyek valósága csak a bizonyítékok alapján ítélt meg. Ennek ellenére az elsőfokú bíróság számos vitás tényre és körülményre, kizárólag az alperes előadására alapítva tett megállapítást, azt alátámasztó bizonyíték nélkül, vagy azt cáfoló bizonyíték ellenére.

A bizonyítási eljárás során a felek indítványára az elsőfokú bíróság számos tanút hallgatott ki. Indokolásából kitűnően a felperes által kihallgatni kért tanúk közül a felperessel rokonságban álló tanúk vallomását bizonyítékként nem értékelte, mert nem tekintette őket „teljes körűen elfogulatlanoknak”, ami megalapozatlan és indokolatlan. Pusztán a rokonságra tekintettel a tanú nem minősíthető elfogultnak és vallomása nem rekeszthető ki a bizonyítékok köréből. Alappal kifogásolta a felperes az elsőfokú bíróság indokait a felperes anyja, **Sz.B.** elfogultsága és az örökhagyóval szerelmi kapcsolatban álló **B.I.** szavahihetőségének kétségesége tekintetében. Tény, hogy **Sz.B.**-nak az a nyilatkozata, hogy haragszik az alperesre, mert szerinte elvette tőle a férjét, elfogultságra utal. Az azonban, hogy haragja ténylegesen befolyással bír-e arra, hogy a valós tényeknek megfelelő vallomást tegyen, konkrét tények és erre utaló bizonyítékok alapján ítélt meg. A tanú vallomásával szemben az alperes állította, hogy az örökhagyó megismerkedésük idején már különváltan élt feleségétől. Mivel erre vonatkozóan a perben bizonyíték nem merült fel és a per elbírálása szempontjából jelentőséggel sem bír, nem ítélt meg, hogy a tanú, vagy az alperes állítása felel-e meg a valóságnak, ezáltal önmagában az alperes állítása nem cáfolja a tanú állítását. Az elsőfokú bíróság indokolásával ellentétben **T.O.** tanú vallomása nem teszi kétséges **B.I.** tanú szavahihetőségét, ugyanis **B.I.** vallomásának hivatkozott részében az örökhagyó által telefonon elmondottakról számolt be, amelynél **T.O.** nem volt jelen és arról nem is nyilatkozott. Mindezek mellett a perben olyan bizonyíték nem merült fel, ami **Sz.B.** és **B.I.**, valamint a felperessel rokonságban álló további tanúk által előadottak valóságát kétségesé tenné.

Kiemeli az ítéletábra, hogy a bizonyítási eljárás során a felperes indítványára több, rokoni körébe nem tartozó, érdektelen, az örökhagyóval munkatársi, baráti kapcsolatban álló személy is kihallgatásra került, akik személyéről az elsőfokú bíróság részítelestének indokolásában említést sem tett. E tanúk az alperes öröklésből való kiesésének megítélése szempontjából releváns tényekre nyilatkoztak, amellyel az elsőfokú bíróság egyes megállapításai ellentétben állnak. Ebből egyértelműen az következtethető, hogy az elsőfokú bíróság valamennyi rokon és érdektelen felperesi tanú vallomását a bizonyítékok köréből indokolatlanul kirekesztve nem értékelte és mérlegelte, ami oly mértékben sérti a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltakat, hogy eljárási szabálysértésnek minősül.

Az alperes által bejelentett tanúk közül **T.P.**, **T.P-né**, **É.K.**, **J.J.**, **B-né L. Cs.**, **E.G.** és **Sz. B-né** vallomásuk szerint találkozásaik során az örökhagyó és az alperes kapcsolatában változást nem tapasztaltak. A tanúk az örökhagyó haláláig nem

tudtak a házastársak kapcsolatának megromlásáról és arról, hogy az alperes elköltözött a közös lakásból, erre figyelemmel vallomásuk bizonyítékként sem értékelhető a házastársak kapcsolatának megítélésében. Az alperes által is beismerten, az örökhagyóval a rokonság előtt titkolták kapcsolatuk megromlását és elköltözését, melyből okszerűen következtethető, hogy a felsorolt tanúk jelenlétében csupán színlelték házaseletük zavartalanságát. Ezt erősíti meg a felperes anyja **Sz.B-né** és **T.O.** vallomása. **Sz.B-né** vallomása szerint az alperes és az örökhagyó rendszeresen látogatták őt és házastársát, tudomása szerint a házastársak végig együtt éltek és nem volt közöttük probléma. **T.O.** szerint az örökhagyó halála előtt két nappal tudta meg, hogy az alperes és az örökhagyó között rossz a viszony, ennek ellenére az örökhagyó halála napján előtte a házastársak szerető pár benyomását keltették.

Az ítéletábra álláspontja szerint annak megítéléséhez, miszerint a házastársak között az életközösség átmenetileg, vagy véglegesen szakadt-e meg és volt-e kilátás annak helyreállítására, nélkülözhetetlen annak felderítése, hogy mi okozta kapcsolatuk megromlását, az életközösség megszakítását. Az alperes ennek konkrét okát nem jelölte meg. Erre nézve ő, és a vele baráti kapcsolatban álló tanúk - **A.K.**, **F.V.**, **Sz. L.** és **N.A.** - szinte szó szerint egyezően, csupán általánosságban utaltak arra, hogy az örökhagyóval „voltak problémáik”, volt a házasságukban egy kis „hullámvölgy”. Abból, miszerint az alperes a közös lakásból elköltözött, következtethető, hogy a házastársi viszony megromlásának olyan súlyos oka volt, ami miatt az alperes nem akart házastársával tovább együtt, egy lakásban élni. Abból pedig, hogy nem mondta meg az örökhagyónak, hova költözött, okszerűen az következik, miszerint valamely alapos okból titkolni való volt tartózkodási helye, amit nemcsak házastársa, hanem a házassága megromlásáról tudomással bíró barátai előtt is titkolt. Erről egyedül az alperes egyik barátnője, **A.K.** tudott, akinek vallomása szerint az alperes hozzá költözött, férje az örökhagyó barátja volt, a két család összejárt, melyek valósága esetén okszerűtlen és indokolatlan, hogy az alperes házastársa és barátai előtt is titkolta, hol lakik.

Az érdektelen, az örökhagyóval régi baráti, munkatársi kapcsolatban álló **J.A.**, **B.A.** és **Sz.A.** tanúk vallomása alapján megállapítható, hogy a házastársak kapcsolata már 2006. évben sem volt zavartalan, sokat veszekedtek, többször előfordult, hogy az alperes elment, nem aludt otthon, majd újra visszatért. 2007. év elején kiderült, hogy az alperesnek egy másik férfivel van kapcsolata és el is költözött az örökhagyótól. **J.A.**, **B.A.**, **Sz.A.**, **K.Cs.**, **N.G.** és **Sz.Zs.** érdektelen tanúk vallomásából kitűnően az örökhagyó szerette az alperest, mélységesen sértette ugyan, hogy hűtlenül, egy másik férfiért elhagyta, ennek ellenére kísérletet tett arra, hogy „kibéküljön vele”, ami azonban nem volt eredményes. Később az örökhagyó „besokallt”, az alperessel való kapcsolatának kudarc miatt válni akart, és 2007 májusában ügyvédet is felkeresett és érdeklődött ez ügyben. Az örökhagyó szerelmi kapcsolatba lépett továbbá **B.I.**-val, akivel 2007. májusban már közös programokat szerveztek.

A felperes, valamint az örökhagyó rokoni körébe tartozó személyek, **V.I., V-né M.E., H.B-né, H.M., H.M.-né, H.B.** tanúk vallomása szerint az örökhagyó az alperes kérésére kapcsolatuk megromlását és az alperes elköltözését a család előtt titkolta. 2007 májusában azonban az örökhagyó elmondta a családtagoknak, hogy házassága megromlott, nem élnek együtt, az alperes elköltözött, de nem tudja hova, és csak telefonon tudja elérni. El akar az alperestől válni, ennek érdekében ügyvédet is felkeresett, továbbá van egy új kapcsolata is, amelyben még boldog lehet. **Sz.B.**, a felperes anyja kihallgatása során arról számolt be, hogy a felperes a tavaszi szünetben mondta el neki, hogy az alperes nem lakik az örökhagyóval, továbbá az örökhagyó pünkösdkor mondta, hogy elválik és van egy új kapcsolata. A felperestől tudja, hogy ő és az örökhagyó az új hölgygel voltak együtt a hegyekben kirándulni.

Az előzőekben hivatkozott tanúvallomásokra figyelemmel az elsőfokú bíróság megalapozatlanul állapította meg, hogy az alperes 2007. áprilisban költözött el a közös lakásból, a házastársak között a különélés csak átmeneti volt, mindvégig rendszeresen tartották a kapcsolatot, illetőleg találkoztak, és mindketten kapcsolatuk helyreállítására törekedtek. Az alperes elköltözésének idejét kizárólag az alperes előadására alapította annak ellenére, hogy az több tanú vallomásával ellentétben állt. **J.A., Sz.B., V.I., K.Cs., Sz.A., H.B-né, N.G., H.M., B.I.** és **H.B.** tanúk vallomása szerint az alperes hónapokkal az örökhagyó halála előtt költözött el. A vallomásokból ennek pontos napja nem állapítható meg, azonban a vallomások összevetése és mérlegelése alapján az következtethető, hogy alperes 2007. február utolsó és március első hetének valamelyik napján hagyta el a közös lakást. Azt, hogy az életközösség megszakadása csupán átmeneti volt, cáfolja, hogy az alperes elköltözését követően, haláláig titkolta az örökhagyó előtt, hogy hol lakik, ezzel egyértelműen elzárta az örökhagyót attól, hogy tartózkodási helyét, körülményeit megismerje, tehát ténylegesen kizárta életéből. Az örökhagyó csak telefon útján léphetett vele kapcsolatba, melyből következően kizárólag az alperes által elfogadott időpontban és helyen találkozhattak személyesen. **T.O.** vallomása szerint férjétől az örökhagyó halála előtt két nappal tudta meg, hogy az alperes és az örökhagyó között rossz a viszony, melyből következően az alperes elköltözése után hónapokig a házastársak viszonya nem változott.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az alperes és az örökhagyó rendszeres kapcsolattartására és személyes találkozására következtetés nem vonható le. Kiemelendő, hogy az alperes ezzel összefüggésben nem olyan intim, kizárólag kettős találkozásokra hivatkozott, amelyek alkalmasak lehettek volna a felmerült „problémák” megoldásának megbeszélése és a házastársak egymáshoz való közeledésére, hanem olyan családi rendezvényekre és egyéb eseményekre, amelyeken másokkal együtt voltak jelen, és azok tanúk által igazolt száma alapján sem tekinthető rendszeresnek. Az egyik ilyen esemény a **J.J.** tanú által is említett a-i rendezvény volt, melyen a felperes is részt vett, és ahol **É.K.** vallomása szerint a gyerekekkel együtt farsangoltak, ami a farsangból következően 2007 februárjában, az alperes elköltözése előtt volt.

Helytállóan utalt az elsőfokú bíróság a Legfelsőbb Bíróság számos eseti döntésében kifejtettekre, mely szerint az életközösség visszaállításának kilátástalansága ugyan szubjektív elemek vizsgálatán alapul, amelynek azonban objektíve kell fennállnia. Ennek megítéléséhez vizsgálni kell, hogy a házastársak próbáltak-e közeledni egymáshoz az életközösség visszaállítása érdekében, amelynek során nem az a döntő, hogy valamelyik fél kívánta-e az életközösség helyreállítását, hanem az, hogy magatartásukból, nyilatkozatukból következően mindkettőjük szándéka erre irányult-e. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megalapozatlanul állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy mindkét házafél kapcsolatuk, életközösségük helyreállítására törekedett, ami csak az örökhagyó tekintetében helytálló. A perben olyan tény, vagy körülmény nem merült fel, melyből arra lehetne következtetni, hogy az alperes is közeledett az örökhagyóhoz és az életközösség visszaállítására törekedett. Ennek megállapítására nem alkalmas az, hogy az alperes és az örökhagyó különélésük során néhány alkalommal rendezvényeken barátaikkal együtt vettek részt és rokoni összejöveleteken együtt jelentek meg. A perbeli adatok szerint kapcsolatuk megromlását és életközösségük megszakítását barátaik egy része és rokonaik előtt is titkolták, ebből következően a valósággal szemben közös részvételükkel csupán formálisan demonstrálták együttélésüket és kapcsolatuk zavartalanságát.

Az alperes részéről az életközösség megszakításának véglegességére és az életközösség helyreállításának kilátástalanságára utal az is, hogy 2006. karácsonyát követően az örökhagyó családjától is eltávolodott, a családi összejöveleteken - köztük házastársa gyermeke, a felperes születésnapján - nem vett részt. Az örökhagyó apja, **H.M.** vallomásából kitűnően az alperesnek korábban bensőséges kapcsolata volt férje gyermekével, a kiskorú felperessel, aki őt „E. mamának” szólította. Az alperes gyermekkel szembeni magatartása azonban megváltozott, ezért a felperes nem akart hozzájuk menni. Az alperes felperestől és ezáltal az örökhagyótól való végleges eltávolodását támasztják alá egyes alperesi tanúk (**T.P.**, **J.J.**) is, akik vallomása szerint 2007 májusában a gyermek napi rendezvényen az örökhagyó és a felperes nem alperessel, hanem egy számukra ismeretlen hölgygel voltak együtt.

J.A. vallomása szerint az örökhagyó balesete előtti napon az örökhagyóval és barátnőjével, **B.I.**-val színházban voltak együtt, ekkor mondta az örökhagyó, hogy másnap az alperessel keresztfiúk születésnapját ünneplik és meg fogja kérni az alperest, hogy költözzön ki a lakásból. **V.I.** vallomásából kitűnően halála napján, a családi összejövetelen az örökhagyó többek között közölte, hogy az alperesnek a következő napon kell kiköltöznie a lakásból. Mindezekre, valamint **T.O.** tanú vallomásával is igazolt rossz viszonyra figyelemmel az örökhagyó 2007. június 3. napján az alperesi családi rendezvényen, **T.O.** gyermekének születésnapján a gyermek keresztapjaként jelent meg. Az alperes hivatkozásával szemben az eseményen való közös részvételük és a házasságuk válságát nem ismerő rokonság előtt az összetartozásukat színlelő magatartásuk az életközösségük helyreállítására irányuló közös törekvésnek nem minősíthető.

Valamennyi bizonyíték Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelő együttes mérlegelése alapján megállapítható, hogy a Ptk. 601. § (1) bekezdése szerint mindkét feltétel teljesült, a házastársak között az életközösség helyreállítására nem volt kilátás.

A kifejtettek alapján az ítélőtábla az elsőfokú bíróság részítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint megváltoztatta és megállapította, hogy az alperes az örökhagyó után az öröklésből kiesett. Az alperes pervesztességére tekintettel a felperes perköltség fizetési kötelezettségét mellőzte és a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte az alperest az elsőfokú perköltség, a felperes képviselőjével felmerült, áfát is tartalmazó ügyvédi munkadíj megfizetésére, valamint a le nem rótt kereseti illeték megtérítésére.

Pervesztessége alapján az alperes ugyancsak a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint köteles a felperes másodfokú perköltsége, a képviselőjével felmerült, áfát is tartalmazó ügyvédi munkadíj, továbbá a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján az államnak a le nem rótt fellebbezési illeték megfizetésére.

Budapest, 2011. április 28.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Hegedűs Mária s.k.
előadó bíró

Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

Dankó Zsuzsanna
írnok